

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

กรมสรรพสามิต เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีเพื่อเป็นรายได้ให้แก่รัฐ โดยเก็บภาษีจากสินค้าและบริการที่มีเหตุผลและความจำเป็นเฉพาะอย่าง เช่นสินค้าและบริการที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภค เช่น เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม เป็นต้น หรือสินค้าและบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน แบตเตอรี่ สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ตรวจสอบป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต โดยอาศัยอำนาจต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ใช้ในการบริหารจัดการเก็บภาษีสินค้าสุรา พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2509 ใช้ในการบริหารจัดการเก็บภาษีสินค้ายาสูบ พระราชบัญญัติไฟ พ.ศ.2486 ใช้ในการบริหารจัดการเก็บภาษีสินค้าไฟ และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527 ใช้ในการบริหารจัดการเก็บภาษีสรรพสามิต จากสินค้าและบริการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527 เป็นต้น (ดร.สถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธ์, 2547)

สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 5 มีหน้าที่หลักในการควบคุมกำกับดูแลการทำงานด้านการจัดเก็บภาษี และด้านการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต ของพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบ 9 พื้นที่ ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอนและอุดรดิตถ์ โดยรายได้หลักจะมาจากภาษีสุรา ซึ่งเป็นประเภทภาษีที่สามารถจัดเก็บได้มากกว่าสำนักงานสรรพสามิตภาคอื่นๆ โดยโรงงานสุราชุมชนในความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 5 ประกอบด้วยโรงงานสุราโรงใหญ่ 2 แห่ง คือ โรงงานสุราบริษัท ชนภักดี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ และ โรงงานสุราบริษัท มงคลสมัย จำกัด จังหวัดอุดรดิตถ์ นอกจากนั้นยังมีโรงงานสุรากลั่นชุมชนและโรงงานสุราชุมชนอีกมากกว่า 2,500 แห่ง

การเสียภาษีสูรานั้นจะอยู่ในรูปแบบของการปิดแสดมปีสุราที่ได้รับจากกรมสรรพสามิตบนภาชนะบรรจุ โดยผู้ประกอบการสามารถเข้ามาติดต่อที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่โรงงานสุราของตนตั้งอยู่ เพื่อขอซื้อแสดมปีสุรา ตามชนิด ประเภท คีกรีและขนาดบรรจุของน้ำสุราที่ตนผลิตขึ้น

ซึ่งราคาแสดมปีก็จะแตกต่างกันออกไป ในการนำน้ำสุราออกจากโรงงานสุรานั้น จะต้องมีการปิดแสดมปีสุราที่ภาชนะบรรจุให้เรียบร้อยเสียก่อน จึงจะสามารถนำน้ำสุราออกจากโรงงานสุราได้ ดังนั้นการกระทำผิดส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับการลักลอบนำน้ำสุราที่ไม่ได้ปิดแสดมปีสุราออกจากโรงงานสุรา หรือมีการนำแสดมปีสุราดังกล่าวมาใช้ซ้ำ สาเหตุของการกระทำผิดส่วนใหญ่เกิดจาก การที่เจ้าหน้าที่ไม่มีการควบคุมการปิดแสดมปีสุรา แต่เนื่องจากโรงงานสุราในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 5 นั้น มีมากกว่า 2,500 โรง จึงทำให้การควบคุมดังกล่าวไม่สามารถทำได้ทั่วถึงมากนัก ดังนั้นเจ้าหน้าที่จึงใช้วิธีการสุ่มตรวจโรงงานสุราแทน

ในการควบคุมการปิดแสดมปีสุรานั้น เจ้าหน้าที่จะต้องมีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการรับชำระภาษีสุราของโรงงานสุราแต่ละโรงด้วย เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ว่าโรงงานสุราแต่ละโรงมีการปิดแสดมปีสุราที่ถูกต้อง เช่น ไม่มีการนำแสดมปีสุรามายใช้ซ้ำ หรือมีการซื้อแสดมปีสุราตามปริมาณน้ำสุราที่ตนเองผลิตได้ เป็นต้น ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ไม่สามารถเรียกดูย้อนหลังได้จากระบบงานที่กรมสรรพสามิตพัฒนาขึ้นมา ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องบันทึกข้อมูลรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการรับชำระภาษีสุราด้วยตนเอง โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์เอ็กเซลข้อมูลที่บันทึก เช่น จำนวนถังหมัก ปริมาณน้ำสุราที่ผลิตได้ หรือจำนวนของแสดมปีสุราที่ซื้อหมายเลขของชุดแสดมปีที่ซื้อ เป็นต้น โดยปริมาณน้ำสุราที่ผลิตได้จะนำมาคำนวณหาจำนวนแสดมปีสุราที่ผู้ประกอบการควรจะซื้อ เมื่อเจ้าหน้าที่ต้องการจะออกตรวจโรงงานสุรา จะนำไฟล์ข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาดูว่า โรงงานใดที่มีการผลิตน้ำสุรา แต่ไม่มีการซื้อแสดมปีสุรา หรือมีแนวโน้มในการซื้อแสดมปีสุราที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ การที่เจ้าหน้าที่ไม่มีข้อมูลย้อนหลังเกี่ยวกับภาษีสุรา เช่น ข้อมูลการรับชำระภาษีสุรา หรือข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับภาษีสุรา เป็นต้น เนื่องจากไม่สามารถเรียกดูข้อมูลจากระบบงานของกรมสรรพสามิตได้ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเสียเวลาในการรวบรวมและสรุปข้อมูลดังกล่าวเมื่อต้องการรายงานผลการปฏิบัติงานไปยังสำนักงานสรรพสามิตภาค ซึ่งกระบวนการทำงานดังกล่าวส่งผลให้การทำงานด้านการจัดเก็บภาษีและด้านการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามทำได้ไม่สะดวกมากนัก

ผู้ศึกษาจึงได้มีแนวคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับงานด้านการจัดเก็บภาษีและด้านการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามสินค้าสุราขึ้น เพื่อจัดเก็บข้อมูลของผู้ประกอบการ ข้อมูลโรงงานสุรา และข้อมูลการรับชำระภาษีสุรา ข้อมูลการออกตรวจโรงงานสุรา และข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับสุราของสำนักงานสรรพสามิต 9 พื้นที่ 26 สาขาในลักษณะของฐานข้อมูล โดยใช้ระบบจัดการฐานข้อมูลมาเอสคิวแอล นอกจากนี้ระบบยังสามารถแสดงรายงานต่างๆ เกี่ยวกับการชำระภาษีสุรา การออกตรวจโรงงานสุราและข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับสุรา ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถ

บริหารจัดการงานด้านจัดเก็บภาษีสุรา และงานด้านตรวจป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดสินค้าสุราทั้งในระดับสาขา ระดับพื้นที่และระดับภาคสามารถเรียกดูข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับงานด้านการจัดเก็บภาษีและด้านการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามสินค้าสุราในด้านการวางแผน วิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานข้อมูลการรับชำระภาษีสุรา และข้อมูลการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตในส่วนของภาษีสุราจากระบบสารสนเทศดังกล่าว

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

- 1.3.1 ได้ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการทำงานด้านการจัดเก็บภาษีและด้านการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามสินค้าสุรา
- 1.3.2 ได้ฐานข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการค้นหา ตรวจสอบข้อมูลการรับชำระภาษีสุรา ข้อมูลการออกตรวจโรงงานสุราและข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับสุรา

1.4 แผนดำเนินการ ขอบเขตและวิธีการวิจัย

1.4.1 แผนดำเนินการ

- 1) ค้นคว้าและศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องในอดีต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการค้นคว้าและทำให้สามารถเข้าใจระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น
- 2) ศึกษากระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี การออกตรวจโรงงานสุรา และการตรวจปราบปรามสินค้าสุรา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบ
- 3) เริ่มต้นออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับงานด้านการจัดเก็บภาษีและด้านการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามสินค้าสุรา
- 4) ทดสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องของโปรแกรม จากนั้นปรับปรุงให้มีความพร้อมในการนำไปใช้งานจริง
- 5) จัดทำรายงานการค้นคว้าแบบอิสระ

6) นำเสนอรายงานการค้นคว้าแบบอิสระ

1.4.2 ขอบเขต

1) ขอบเขตข้อมูล

- 1.1) ข้อมูลการรับแสดมภ์สุราของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา
- 1.2) ข้อมูลการรับชำระภาษีสุราของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา
- 1.3) ข้อมูลประเภท ชนิด ดีกรีและขนาดบรรจุของสุรา
- 1.4) ข้อมูลผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการโรงงานสุราชุมชน
- 1.5) ข้อมูลรายละเอียดของสำนักงานสรรพสามิต 9 พื้นที่ 26 สาขา
- 1.6) ข้อมูลเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- 1.7) ข้อมูลการออกตรวจโรงงานสุรา
- 1.8) ข้อมูลการรับชำระภาษีสุราของสำนักงานสรรพสามิต ตั้งแต่ปี 2551 – ปัจจุบัน
- 1.9) ข้อมูลการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตในส่วนของภาษีสุรา ตั้งแต่ปี 2551 – ปัจจุบัน

2) ขอบเขตระบบงาน

- 2.1) ส่วนบันทึกข้อมูลยอดคงเหลือยกมา
- 2.2) ส่วนบันทึกข้อมูลยอดรับแสดมภ์สุรา
- 2.3) ส่วนบันทึกข้อมูลการชำระภาษีสุรา
- 2.3) ส่วนบันทึกข้อมูลการออกตรวจ โรงงานสุรา
- 2.4) ส่วนบันทึกข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับสุรา
- 2.5) ส่วนรายงาน
 - รายงานสรุปรายละเอียดการชำระภาษีสุราตั้งแต่ต้นปีงบประมาณจนถึงเดือนปัจจุบัน
 - รายงานผลการปราบปรามตั้งแต่ต้นปีงบประมาณจนถึงเดือนปัจจุบัน
 - รายงานสรุปจำนวนภาษีสุรา แยกตามพื้นที่ แยกตามพื้นที่สาขา แยกตามโรงงานสุรา แสดงเป็นรายวัน รายเดือน รายปี และเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

- รายงานสรุปข้อมูลการออกตรวจโรงงานสุรา แยกตามพื้นที่ แยกตามพื้นที่สาขา แยกตามโรงงานสุรา แสดงเป็นรายวัน รายเดือน รายปี

- รายงานสรุปรายชื่อโรงงานสุราในแต่ละตำบล แยกตามพื้นที่ และพื้นที่สาขา

- รายงานสรุปรายละเอียดการกระทำผิดเกี่ยวกับ พรบ.สุรา รายวัน รายเดือน รายปี แยกตามพื้นที่ แยกตามพื้นที่สาขา แยกตามตำบล เรียงตามรายชื่อผู้กระทำผิด

- กราฟแสดงการเปรียบเทียบข้อมูลการรับชำระภาษีในแต่ละพื้นที่

- กราฟสรุปผลการปราบปรามการกระทำผิด

1.5 เครื่องมือที่ใช้

1.5.1 ฮาร์ดแวร์

1) เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ประกอบด้วย หน่วยประมวลผล Intel(R) Xeon(R) CPU E5-26200 2.00 GHz

- หน่วยความจำหลัก 16 GB
- หน่วยความจำสำรอง 500 GB
- ซีพียู

2) เครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย ประกอบด้วย หน่วยประมวลผล Intel(R) Core(TM)2 CPU 4300 1.80 GHz

- หน่วยความจำหลัก 1 GB
- หน่วยความจำสำรอง 80 GB
- ซีพียู

1.5.2 ซอฟต์แวร์

- 1) โปรแกรมสำหรับพัฒนาเว็บแอปพลิเคชัน ได้แก่ อะโดบีดริมเวฟเวอร์ ซีเอส 3
- 2) โปรแกรมภาษาพีเอชพี
- 3) โปรแกรมสำหรับการจัดการฐานข้อมูล ได้แก่ มายเอสคิวแอล
- 4) ระบบปฏิบัติการไมโครซอฟท์วินโดวส์เซิร์ฟเวอร์ 2008 สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และระบบปฏิบัติการไมโครซอฟท์วินโดวส์เอ็กซ์พีสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย

1.6 นิยามศัพท์

กรมสรรพสามิต หมายถึง หน่วยงานราชการ ในสังกัดกระทรวงการคลัง ตั้งอยู่เลขที่ 1488 ถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 5 หมายถึง หน่วยงานราชการ ในสังกัดกรมสรรพสามิต ตั้งอยู่เลขที่ 279 ถนนเจริญราษฎร์ ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50000

C.I.F. (Cost, Insurance and Freight) หมายถึง ราคาสินค้าบวกกับค่าประกันภัยและค่าขนส่งถึงด่านศุลกากรที่นำสินค้านั้นเข้า

1.7 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

1.7.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.7.2 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.7.3 สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 5

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved